

En sommar blev tjugofem!

Av Karin Hellström

Jag började tjänstgöra som sjuksköterska på Sättra brunn sommaren 1968. Att jag kom just dit var en ren slump: jag var hemmafru med tre barn. En dag tidigt på våren ringde en kollega till mig och frågade om jag kunde tänka mig att komma ut till Sättra brunn och arbeta fem veckor i maj-juni. En sjuksköterska som varit där flera år kunde inte komma. Jag funderade ett tag på saken, men det skulle nog bli svårt, för jag hade två barn i skolan och den tredje var två år. Min kollega, berättade då att för barnen skulle det nog ordna sig. Jag kunde ta med alla tre till Brunnen!

Sättra brunn kände jag till sedan tidigare. Min man och jag hade varit där – han som sångare och jag som »bihang«. Genom att han också är sångare, kände vi Nils-Johan Höglund och en del av sjuksköterskorna. Det här erbjudandet kändes lockande och det var ju bara för sommaren 1968 – men detta beslut innebar att jag återkom i tjugofem somrar längre eller kortare tider.

Jag har aldrig ångrat vad jag gav mig in på. Några år efter det att jag började på Sättra brunn sökte jag tjänsten som mottagningsköterska hos Nils-Johan Höglund på Läkarhuset i Uppsala, vilket ju underlättade för både mig och honom, eftersom vi kunde stänga mottagningen i Uppsala och flytta ut

till Sättra brunn. Jag lovade alltså från början att stanna en femveckorsperiod maj–juni, och så blev det i tjugofem somrar. Så det kan bli!

Mina barn trivdes där. De har alla tre under åren arbetat på olika ställen på Brunnen. Även min man, som var lärare, kom att trivas där ute. När skolan slutade flyttade också han och barnen ut. Han blev döpt till »Brunnskar« eller »Fruentimmen karl«. Han älskade att spela teater, skriva visor och sjunga, så han kom snart in i personalgänget.

Vi som arbetade på Brunnen kom från många olika ställen i landet och under terminerna hade vi bostad där. Därför kunde man ha sin familj med sig och på det sättet locka många duktiga medarbetare dit.

De första dagarna på varje termin – inskrivningsdagarna – arbetade vi från morgon till kväll. Dagarna blev långa, men det gjorde ingenting. Man var ju ung och tyckte allting var roligt. Vi hade en underbar arbetsgemenskap i alla sektioner. Särskilt på Läkarsugan och Skogsgården (Skogis), som jag känner bäst till, och med de andra sektionerna, t.ex. sjukgymnastiken, arbetsterapin, badet, köket, förrådet, städen, snickaren, transporten, fick vi en fin gemenskap. Hur roligt var det inte att gå upp till Greta i förrådet och hämta arbetskläder. Hon var mycket noga med att rockar med slejf i ryggen fick bara läkare ha. Sjuksköterskorna, som oftast var kvinnor, fick rockar som var mer formsydda. Sjuksköterska i uniform var före min tid. På senare tid skaffades byxor och jacka i färg, kanske lite roligare än de vita.

Sjuksköterskor och läkare hade jourtjänst. En sjuksköterska och en läkare fanns alltid tillgänglig varje natt. Sjuksköterskan hade primärjouren, den som ringdes upp först, sedan tillkallades läkaren om så behövdes. Man kunde bli uppringd för många olika ting.

På sextio- och sjuttiotalen fanns nattvakt varje natt. Han gick runt på brunnsområdet och kontrollerade läget, och han kom ibland till »jouren« och undrade om vissa saker: för högt ljud från någon radio vid öppet fönster, väckarklockor som ringde en timme, någon äldre dam eller herre som var ute och vandrade mitt i natten. Någon hade en natt på rummet stött omkull en stor vas med syrener, så blommor och vatten flö-

dade ut på golvet. Då ringde man på »jouren«, som kom med trasor och skافتborste.

Jag fick en natt telefon om att en dam fastnat på toaletten. Joursköterskan ryckte ut. Damen var rätt stor och kraftig, toaletten liten och trång, och jag insåg snart att jag inte kunde klara av detta utan ringde jourhavande läkare. Klockan var tre på natten. Han bara skrattade åt mig, när jag talade om vad saken gällde och trodde att jag drev med honom! Med hot om att jag skulle komma hem till honom och dra honom ur sängen, kom han. Inte ens vi två klarade av att få damen från toaletten, utan vi fick tillkalla nattvakten. Allt slutade lyckligt. Damen kom tillbaka till sängen.

Ja många roliga uppdrag fick man på jouren – men tråkiga också naturligtvis. Någon hade blivit akut sjuk och måste transporteras till Sala lasarett. Även att någon äldre person fick sluta sina dagar på Sättra brunn. Då ställde alla på Läkarestugan upp och hjälpte till.

En kväll varje vecka samlades all sjukvårdspersonal på något lämpligt ställe, och fick lyssna till ett kort anförande om något aktuellt ämne. Vi träffades också ibland kring en kopp kaffe, ett glas öl eller vin och hade roligt tillsammans.

Vi spelade cabaré varje termin. Det var tacksamt. Där drev man lite med allt och alla med egna skrivna texter. Vår sångledare och dirigent Gunnar Julin fick tåla allt. Han var fantastisk som kunde fixa till alla våra texter – bra eller dåliga – så att det blev sångbart.

Det var tacksamt att arbeta på Sättra brunn. Man hade hand om ett visst antal gäster (patienter), och kunde följa hur de förbättrades i sin sjukdom. Så härligt det var för många att få komma ut på riktiga landet, se skogen, vilda blommor i backarna, fint anlagda rabatter med blommor, andakter i kyrkan och underhållning av olika slag. Alla önskemål kunde tillgodoses.

Vi i personalen trivdes, gästerna trivdes. Många gäster blev bättre i sin sjukdom och personalen älskade sitt arbete. Vad kan man mer önska!